

Obchodní podnik, ač-li nejde o podnik povahy čistě osobní, jest součástí pozůstalosti a jest proto jeho obecnou hodnotu po učiněném odhadu zařaditi do soupisu pozůstalostního. — Čeho třeba dbáti při zjišťování této hodnoty.

Z důvodů rozhodnutí nejv. soudu: Za pozůstalostního řízení nařídil první soud k návrhu nepominutelné dědičky, aby byla zjištěna podle § 305 obč. zák. a § 103 nesp. pat. čís. 208/1854 ř. z. obecná hodnota obchodního podniku, jež provozovala zůstavitelka pod názvem: »Ústav pro pěstění krásy v P.«, a aby byla obecná hodnota zařaděna, pokud se tak nestalo, do soupisu. Rekursní soud neuznal sice opodstatněným rekurs universálního dědice, pokud tento shledával nesprávnost usnesení prvního soudu v tom, že jde o živnost masérskou, provozovanou podle koncese udělené zůstavitelce a o podnik s ní související, který jako takový nelze zciziti a zařaditi do soupisu, a dospěl naspak k názoru, že nejde tu o takový závod, nýbrž že jde o obchodní podnik, jež zůstavitelka provozovala pod uvedeným již názvem. V tom jest rekursnímu soudu přisvědčiti, zejména proto, že sama zůstavitelka označila v poslední vůli jako jeden z předmětů svého jmění, jehož universálním dědicem ustanovila svého snoubence: »Obchod provozovaný pod názvem Ústav pro pěstění krásy v P.« Jinak však rekursní soud přiznal oprávnění rekursu univ. dědice, uznáv za správnou dosavadní praxi bývalého vídeňského nejv. soudu, podle níž nelze podnik jako takový považovati za jednotný majetkový předmět a nelze jej proto ani pojati do inventáře, a podle níž jest jej vzhledem k § 531 obč. zák., §§ 97 a 106 nesp. pat. odhadnouti při zřizování inventáře jen s ohledem na jeho zařízení, zásoby, pohledávky a dluhy, takže nelze vzíti v úvahu hodnotu okruhu zákaznictva, zavedenosti a oblíbenosti obchodu.

Tento názor rek. soudu bylo by lze hájiti jen při úzkém výkladu § 106 nesp. pat. Leč takovýto výklad by nehověl nynějšímu rozvoji hospodářských poměrů a zkušenostem hospodářského života, podle nichž se pokládá obchodní podnik jako takový, totiž podnik jako souhrn všech výdělečných zdrojů, organizovaných jako samostatná hospodářská jednotka, za předmět majetkový a tudíž i za předmět právních jednání. Toto nazírání došlo uznání i v novějším zákonodárství (srovnej na př. § 1409 obč. zák. v doslovu III. dílčí novely, § 341 ex. ř., §§ 9 a 20 známkového zákona, § 22 zákona patentového a § 115 zákona o společnostech s ručením obmezeným).

Z tohoto nazírání pak plyne, že podnik právě tak jako může býti předmětem právních jednání mezi živými, může býti i předmětem převodu na případ smrti a že tudíž jest po smrti majitele — pokud ovšem nejde o podnik povahy čistě osobní — součástí pozůstalosti, a to tak, že jest předmětem pozůstalosti netoliko

jako souhrn věcí a práv k němu patřících, nýbrž jako hospodářský organismus a celek, vzniklý organickým spojením těchto částí (věcí a práv k němu patřících), při čemž jeho obecnou hodnotu spoluurčují i poměry závodu samy o sobě jinak neocenitelné, jako jméno závodu, jeho pověst a umístění, jako i okruh zákaznictva. Na tomto stanovisku stojí i novější nauka (srovnej Klangův Komentář II. sv., str. 16, k § 513 obč. zák., Ehrenzweig: Erbrecht, str. 490), a také judikatura nynějšího nejv. soudu vídeňského (srovnej rozhod. z 23. června 1920, S. Z. II/66 a rozhod. z 8. července 1926, Rechtssprechung, sv. 9., čís. 8). Rozhodnutí čís. 5979 sb. n. s. dovolává se rekursní soud v souzeném případě neprávem, neboť toto rozhodnutí, týkající se jen koncese lékárnické, neřeší otázku, o níž jde v tomto případě.

Nelze proto schváliti zásadně odmítavé stanovisko, které v otázce té zaujal rek. soud. Jest naopak souhlasiti s prvním soudem, jenž vycházel v podstatě z názoru tuto hájeného, nařidiv doplnění inventáře.

Na prvním soudu bude, aby zjistil odhadem, zda poměry obchodu provozovaného zůstavitelkou pod svrchu zmíněným názvem byly v době úmrtí takové, že dovolovaly, by se mohlo míti za to, že jest tu hodnota podniku jako takového, která podstatně převyšuje hodnotu jeho jednotlivých částic, totiž věcí a práv k němu patřících, tvořících v době úmrtí podklad podniku. Při zjišťování této hodnoty podniku bude ovšem dbáti, jak bylo již řečeno, činitelů spoluurčujících jeho hodnotu, jako jest pověst, okruh zákazníků a umístění závodu, a bude zejména přihlížeti také k tomu, zda a pokud poměry zůstavitelkou utvořené a prosperita jejího podniku utrpěly jejím úmrtím újmu, či zda zůstavitelku přetrvaly. Ukáže-li se na základě odhadu, že jest tu hodnota podniku jako takového, převyšující hodnotu jednotlivých částí svrchu zmíněných, bude ji zařaditi do soupisu a tento pak doplniti.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 4. března 1933 č. j. R I 84/33/1. Dr. Jar. Koutník.

K pojmu účastníka nesporného řízení. (§ 6 zákona čís. 100/1931 Sb. z. a n.)

Z odůvodnění rozhodnutí nejv. soudu: Rekursní soud potvrdil na rekurs Heleny Ž. usnesení prvního soudu, jímž byl zamítnut její návrh, aby její manžel byl úplně zbaven svéprávnosti pro marnotratnictví, takže podle § 49 (4) čís. nařízení z 28. VI. 1916 čís. 207 ř. z. jest další opravný prostředek v té příčině vůbec nepřipustný. V otázce ustanovení podpůrce pak není Helena Ž. účastnicí řízení, neboť nelze tvrditi, že by příslušným